

Más tóritóket várunk, ó Huenergardt János. Azokat, akik elűzik a felekezeti egyenetlenkedés visszatérő kísérteteit. Akik át tudják formálni a lelkeket és más szemeket adnak a homlokunk alá. Olyan szemeket, amelyekkel a velünk szembe jövőkről nem a pápájukat, a püspöküket, a rabbijukat látjuk meg, hanem magát az embert. De mikor léssen jötte az ilyen prófétáknak! . . .

Darányi a parcellázásról.

Vita a földmívelési költségvetésről.

— Az Aradi Közlöny távirati értesítése. —
Arad, november 5.

A jövő évi költségvetés bizottsági tárgyalása során ma a földmívelésügyi tárca budgetje került a Ház pénzügyi bizottsága elé. A vita több érdekes pontra kiterjeszkedett, de különösen fontos kijelentések hangzottak el a parcellázás ügye körül. Darányi földmívelésügyi miniszter hosszabb beszédében bejelentette, hogy készen van a parcellázási törvény, mely a parcellázást állami ellenőrzés alá helyezi.

A pénzügyi bizottság mai tárgyalásáról itt következik tudósításunk:

A képviselőház pénzügyi bizottsága ma délelőtti tíz órakor Széll Kálmán elnöklésével ülést tartott, melyen a földmívelésügyi budgetet tárgyalták.

(Sok az utköltés!)

A költségvetést Thorockay Miklós gróf előadó ajánlotta elfogadásra. Megkérdezte a minisztert, hogy mivel okolja meg az utköltések szaporodását s mikor fognak hozzá a földmívelésügyi miniszterium épületének átalakításához?

Darányi Ignác rögtön felelt az előadónak.

— Az utköltések emelkedésének egyik oka — mondta — hogy az újszervezet folyán a napidíjak emelkedtek. Másrészt a gyakorlati munkáknál legfontosabb a rendszeres ellenőrzés. Méltóztatnak tudni, milyen visszaélések történtek annak idején az erdőeladásoknál, mikor po-

tom áron elvesztettek százszázakat érő erdőségeket. Ha azt akarjuk, hogy ilyenek a jövőben ne forduljanak elő, akkor az ellenőrzést intenzívebbé és közvetlenebbé kell tennünk. A vízi építkezéseknél pedig a munkálatok a víz alatt történnek. Ezeknél tehát, ha azt akarjuk, hogy az ellenőrzés eredményes legyen, akkor annak folytonosnak kell lennie. A miniszteri épület restaurálási tervel készen vannak és a munkálatokhoz jövőre hozzá kell fogni, ha nem akarjuk, hogy az épület hatóságilag bezárassék, mert már több helyütt a vakolat is le hullóban van.

(A parcellázások.)

Ezután Hoitsy Pál, Nagy Emil és Buza Barna a parcellázásoknál elkövetett visszaéléseket hozták szóba. Sürgették a teljes állami ellenőrzést s azt kívánták, hogy az állami nagybirtokokat csak a kisembereknek adják bérbe.

Ugron Gábor azt konstatálja, hogy a földmívelésügyi miniszterium ad hoc politikát csinál. Szeretné, ha legalább ötven évre megállapítanák a következetes munkaprogramot. Az öntözési rendszert meg kell honosítani. Más államok telepítési akcióinak a tapasztalatait nálunk gyakorlatilag értékesíteni kellene.

Sághy Gyula: a középosztályt ajánlja a miniszter figyelmébe.

(Állami ellenőrzés.)

Ezután Darányi Ignác földmívelésügyi miniszter mondott hosszabb beszédet. Konstatálta, hogy hat millió katasztrális hold mocsarat csapoltak le 200 millió költséggel eddig is, amivel óriási nemzeti vagyont teremtettek. Azon van, hogy a középosztály szociális feladatait teljesíttesse, mert ez a nemzet gerince. A parcellázási törvény készen van s az idejű költségvetésbe már tíz millió koronát állított be parcellázási célokra. A telepítésnél tényleg voltak bajok, de ezeket gyermekbetegségeknek jelenti. Az a propositio, hogy ezentúl minden parcellázásnál állami ellenőrző közeget küld ki. Mióta ő miniszter, azóta nagybérű nem kapott állami

birtokot. Az állami birtokok 50 százaléka kisbérűk kezében van. Volt eset, hogy egy birtokért egy bérű 21,000 kor. át, egy község 11,000 koronát ígért. O nem adta oda a birtokot a nagybérűnek, hanem a községgel folytatja a tárgyalásokat. A kisbérűk szövetkezetének ideája szimpatikus neki. A választói reformmal bevisszük a kisembereket az alkotmány sáncaiba, de ez nem elég, mert a kisemberek sorsáról tényleges intézkedésekkel kell gondoskodni.

A miniszter beszéde után a költségvetést általánosságban elfogadták.

(A lótenyésztés.)

A részletes tárgyalásnál

Báthay László a fakartell ellen szól.

Széll Kálmán a telivérek tenyésztéséről beszél.

Darányi Ignác kijelenti, hogy a lótenyésztés fejlesztéséről maga is rendkívül fontosnak tartja. Ami a lóversenyek ügyét illeti, azok szabályzatának megváltoztatásáról hajlandó tárgyalásba bocsátkozni a Lovaregylettel.

Széll Kálmán a telepítésekről szól. Az állam sajnosan nélkülözést most azokat az állami birtokokat, melyeket megfordolatlanul eladtak.

A bizottság néhány kisebb felszólalás után részleteiben is elfogadta a költségvetést.

A balkáni események.

Mit mondott a cár?

— Az Aradi Közlöny távirati értesítése. —

Arad, november 9.

A szerb és a montenegrói nyugtalanodás most már a török kormányt is óvatosságra bírta és ma erős csapatok mentek a török-szerb határra. Egyéb új eseménye alig van a balkán helyzetnek, mely ugyan még mindig teljesen bizonytalan, de közvetlen veszedelemmel már alig fenyeget.

Mai táviratainkat, melyek közül egyik a cár kijelentéseit tartalmazza, itt adjuk:

Törökország és Szerbia.

Szalonikiből táviratozzák: Tekintettel a Szerbia és Montenegro határán észlelhető feltűnő mozgalomra, a török kormány rendeletére nagy csapatszállítmányok mennek Plevljébe, mert a védett területre való betöréstől tartanak.

Konstantinápolyból jelentik: Innen erős csapatokat küldtek a novibazári szandzsák határára, mert a szerb csapatok támadásától tartanak.

A cár és a trónörökös.

Pétervárról táviratozzák: A szerb trónörökös fogadásáról a cárnál hiteles forrásból közlik: György trónörökös nagyon izgatott volt és remegve nyújtotta át atyja levelét a cárnak, mire a cár átölelte a trónörökösöt. A cár később sajnálatát fejezte ki, hogy csak az Alexander Newski-rendjelet nyújthatja át a trónörökösnek, nem pedig az András-rendet, mert a trónörökös nem hivatalosan jött Pétervárra. A cár ezután azt mondta a trónörökösnek, hogy utazzék nyugalomban haza és várja be a fejtevényt, minden jóra fog fordulni.

Huon millió font kártérítés.

Berlinből jelentik: Egy török államférfi, aki a tárgyalásokat Ausztria Magyarországgal és Bulgáriával vezeti, a

hangjának rekreációjához vezet. A vám-arifakérdésben elfoglalt mérsékelt álláspontja is kedvező jelnek látszik gazdasági téren követendő magatartására nézve.

Az amerikai elnökválasztás alkalmával sok mindenféle adomát írtak azokról, akik a két jelöltet ismerik és akik résztvettek a republikánusok és demokraták választási csatározásaiban.

Amerikában az elnökjelölt kortesntja nem számítható éppen a legélvezetesebb mulatságok közé. A jelölt heteken át vonaton van, hogy az őriási birodalom nagyobb és kisebb városaiiban bemutatkozhassék és elmondhassa a programját. Asonfelül gondoskodnia kell arról is, hogy az esetleges kellemetlen közbeszólásokra ott legyen mindjárt a talpraesett felelet.

Legjellemzőbb az egész harcban, hogy a két jelölt: Taft és Bryan különben igen jó barátságban vannak egymással, sőt évdni is tudnak, ha a helyzet úgy kívánja.

Megtörtént, hogy a két jelölt vonata egy állomáson vesztegelt. Bryan felül ülött, míg Taft fölébe igyekezett vonatával. A közönség kint állt az állomáson, hogy meghallgassa az egyik szónokot. A publikum azonban inkább meghallgatni akarta a jelöltek epés megjegyzését.

Bryan kezdte:

— Halló, barátom, ne hogy állsz hang dolgában, bírod valahogy még, nem gyöngültél el?

— Bizony gyöngye, — volt rá Taft részéről a válasz, — olyan gyöngye, mint egy demokrata program, kedves barátom. Hát a tied?

— Az enyém, ó, édes Istenem, az enyém már egészen megtört. Megtört, mint egy republikánus ígért.

A választási kampány az ilyen epizódokban nagyon gazdag Amerikában és különösen ezek a kedélyeskedések teszik a mozgalmat érdekessé.

Választási trükköket sem nélkülöz egy egy ilyen alkotmányos kavargás.

Rockefeller John, az Unió egyik leggyűlöltebb milliomosa, akinek nagy adakozását még a jó ökonómiai intézmények sem fogadják el, megjelent október végén a Standard Oil Company iratában, amelynek ő a rettegett ura. Bezárt egy ládába, ahonnan néhány percnyi tartózkodás után megint kiment. Alig hagyta el az iratát, leült a társaság sajtó-képviselője a távirati irodába egy céduával. A céduán Rockefeller hivatalosan kijelenti, hogy Taft-ra adja a szavazatát. Ugyanarra a Taft-ra, akinek a pártja nem régen 150 millió koronával bírságoolta meg az Oil Companyt. A republikánusok körében óriási konsternációt okozott a hír.

— Ahová Rockefeller adja a voksát, ott a jelölt könyörtelenül megbukik — volt a vélekedés.

A demokraták azonban örültek neki, mert azt hitték, hogy egy párt, amelynek Rockefeller az ellensége, az biztosan győzni fog.

Csak később jöttek rá, hogy ez csak választási trükk volt Rockefeller részéről és az zel akarta a republikánusokat a demokraták táborába kényszeríteni. A trükk nem sikerült, mert mégis Taft lett az Unió elnöke.

Fegyverkezik Horvátország.

Népgyűlés a szerbek ellen.

— Az Aradi Közlöny távirati értesítése. —

Arad, november 5

A balkáni eseményekbe ma beleszólt a horvátok hangja. Zágrábban népgyűlést tartottak és ezen elhatározták, hogy horvát légiókat alakítanak, hogy megvédjék a határt a harcias szerbek ellen. Táviratot küldtek a királyhoz és kérték az uralkodót, hogy az annektált tartományokat Horvátországhoz csatolja.

A váratlan eseményről Zágrábból a következőket táviratozzák:

A Starcevic párt nagy nemzeti tanácsa ma délután Zágráb főterén nagy népgyűlést tartott, amelynek egyetlen tárgya volt Bosznia annexiója. Az elnök úgy a belgráfi, mint a horvátországi szerbeket dühösen támadta.

— A horvátok — ugymond — nem tűrik, hogy a szerbeknek bármilyen engedményt is adjon az uralkodó.

A többi szónokok folytonosan azt hangsúlyozták, hogy csak Horvátországnak van joga Boszniához. A népgyűlésből sürgőnyt küldtek a királynak s bejelentették az uralkodónak, hogy szent esküt tettek a horvátok, hogy életüket is készek föláldozni az ország integritásáért. Arra kéri az uralkodót: egyesítse Boszniát Horvátországgal, mert ahhoz joguk van a horvátoknak.

Elegovic képviselő indítványára elhatározták, hogy a szerbek fenyegetőzésére való tekintettel horvát légiót alakítanak s e célból bizottságot küldtek ki, amely fegyvert szerezzen és vezért kérjen a hadügyminisztertől.

Végül a népgyűlés tagjai esküt tettek, hogy Horvátország szabadságáért és a szerbek ellen fegyverrel is küzdenek, ha kell. Gyűlés után nagy utcai tüntetés volt, amelyben gyalázták Péter szerb királyt.

IRODALOM ÉS MŰVESZET.

A színház mősora:

Péntek: Varázskeringő, operett. Raskó Géza vendégfelléptével. (C bérlet.)
Szombat: Dollárkirálynő, operett. Raskó Géza vendégfelléptével. (A bérlet.)

* Raskó Géza vendéjátéka. Holnap kezd meg két estére tervezett vendéjátékát Raskó Géza, a budapesti Király-színház kiváló művésze. Holnap este a Varázskeringő Nikl hadnagyát játssza a művész, akinek ez egyik legkiválóbb szerepe. Szombaton a Dollárkirálynő Dénes Lászlóját játssza Raskó.

* A Zombory-tárlat. Zombory Lajos festőművésznek kollektív gyűjteményéből ma ismét egy kép kapott Aradon gazdát. Nesnera Aladár fa- és fémipar iskolai igazgató a mai nap folyamán megvette a tárlat egyik legszebb képét, az „Asztal rakás” címűt 350 koronáért.

* Az Uránia műsoráról. Változatos és rendkívül vonzó az Uránia színház programja, melyen a legújabb mozgóképfénykép-újdonságokon kívül Jézus élete és halála szerepel. A klasszikus dráma változatlanul nagy vonzóerőt gyakorol a közönségre. Nemcsak az aradi publikum, hanem a vidék is óriási érdeklődést tanúsít a csodaszép kép iránt, mely az Urániában tökéletes előadás mellett kerül színpadra. A pénteki műsor egyik szenzációs száma a Téves bírói ítélet, mely egy hitlen asszony és egy szerelmes tengerész megrázó tragédiáját mu-

tatja be. A férj megöli hitlen hitvenét és a taláikán megjelenő tengerészt fogatja el gyilkosként. A kép remek keretben játszódik le és mély hatást gyakorol a nézőre. Az Uránia állandóan gondoskodik olyan látványosságokról, melyek a legnagyobb érdeklődést keltik belőlük és valódi élvezetet szereznek a közönségnek.

* Felolvasás: Amerikáról. A Kölcsey-egyesület első felolvasásán, november 10-én aktuálitás is lesz. Az amerikai Egyesült Államok elnök választása ez az aktualitás, mely előre is nagyfokú érdeklődést biztosít Cukor Kálmán mérnöknek, midőn amerikai élményeiből különösen azokat készül elmondani, melyekből kitetszik, hogyan élnek és dolgoznak az emberek túl a vízen? Cukor Kálmán, aki édesanyja révén aradi fiú — Pálmai Lajos közjegyzőnek unokafélcse — műegyetemi tanulmányai befejeztével Budapestről egyenesen Amerikába ment, ahol másfél esztendőig dolgozott a munkások sorában is. A november 10-iki felolvasásra ammal fogadta el a Kölcsey-egyesület meghívását, hogy „amerikai ember mindent megpróbál, ő is megpróbálja hát a felolvasást az amerikai életről és munkáról.”

A KABARÉBÓL A SZÍNHÁZBA, a színházból a nagyvilágba.

Megszökött kőristalány.

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, november 5.

A szegedi színház kérésének hölgybrigádja néhány nap óta megtögyatkozott a kar egyik szépével. Megszökött Tóth Mariska, akit már régóta ismer a vidéki közönség az orfeumból meg a kabaréból. Legelőször ezelőtt tíz évvel került vidékre Szücs Laci orfeumtársulatával. A kis Marcsa nagy szenzáció volt akkor mindenfelé, csakhamar körüljogta az aranyifjúság. Azután letett a művészkedésről, a boldog családi élet révébe vezetett és szerelmét el is ismerte a jó isten: két kis babát ajándékozott neki.

De a vére nem hagyta nyugodni. Nem arra született, hogy a családi tűzhely hétköznapi fűtéséről gondoskodjék. Ujra a színpadra vágott és rövid idő múlva már erősen működött a fővárosi — orfeumokban. Azonban nem kurtaszoknyás, vagy trikós mutatványokkal lépett a brettire, hanem komoly, drámai jeleneteket játszott meg.

Igy került le a nyáron Szegedre, a Szücs Laci kabaréjába, amelynek — a szezon utója felé csilága volt. Nagy sikerei elkápráztatták, ne meg ott tartotta — valami. Szébb, igazabb, becsültebb babórokra vágott és minden követ megmozgatott, hogy a szegedi színtársulat tagja lehessen. A nagy akciónak eredménye is volt és hogy ábrándjai teljesüljenek, — elszegődött a szegedi színházi karba.

Természetes, hogy a kardalosság közketonai jellege mélyen bántotta, ezért aztán sokszor „kiragott” a sorból, amiért persze a színházi bíróság elé került. A színészek bírósága ugyan sohasem ítélte fogságra, hanem, ami jobban fáj, pénzbüntetésre. Emiatt aztán még olyan szerepet sem kapott, hogy husz szót mondhatott volna.

Néhány nap előtt már meg se jelent a próbán. Végre teljesen nyoma veszett. Megszökött, eltűnt Szegedről, ahol nem termelt számára babér, még a karban sem.

EGYESÜLETI ÉLET.

(*) A nőtisztviselők teaszurja. Az aradi nőtisztviselők egyesülete a hó 15-én este zártkörű teaszurót rendez, amelyen a tagok koncertet is rendeznek. A teaszuron csak a tagok és ezek vendégei vehetnek részt.

(*) Az aradi országos krysantémum kiállításra nagyban folynak az előkészületek, a jelentkezők száma napról-napra gyarapodik, akik a krysantémumok remek színvegyülékét fogják bemutatni Arad város közönségének. A megnyitás a hó 7-én, szombaton lesz az Ipartestület dísztermében.

Rigó Jancsi és Chimay hercegnő a fogházban.

Bűnrészességgel vádolják őket. — Egy hitvesgyilkosság rejtelméi.

— Az Aradi Közlöny távirati értesítése. —

Arad, november 5.

Szenzációs esemény híre érkezik Londonon keresztül Amerikából. Letartóztatták a híres magyar cigányprimást, Rigó Jancsit és feleségét, Chimay hercegnőt. Bűnrészességgel vádolják őket, még pedig súlyos bűnrészességgel: azzal, hogy részük volt egy newyorki ügyvéd gyönyörű feleségének megölésében, akit férje gyilkolt meg néhány héttel ezelőtt. A gyilkosság, mely akkor nagy feltűnést keltett Amerikában, olyan rejtélyes körülmények között történt, hogy csak hosszú nyomozás után terelődött a gyanu a szép asszony férjére. A további nyomozás rávezette az amerikai hatóságokat arra, hogy a gyilkosnak bűntársai is vannak: Rigó Jancsi és hercegi koronás felesége, akik még ki nem derített módon segítettek a férjnek felesége elpusztításában.

A londoni táviratok még nem nyújtanak tiszta képet a megdöbbentően szenzációs esetről, mely egyik jelentés szerint még november negyedikén délelőtt történt. Lehetséges az is, hogy azok az adatok, melyek Rigót és feleségét bűnrészességgel vádolják, tévesek, amely esetben természetesen a letartóztatott párt szabadon fogják bocsátani.

Az első táviratot, mely Rigó Jancsi és Chimay hercegnő letartóztatásáról szólt, a londoni Daily Mail kapta Newyorkból november 4-iki kelettel. E távirat ezt mondja:

Rigó Jancsit és feleségét, Chimay hercegnőt ma délelőtt letartóztatták gyilkosságban való részesség vádjá miatt. A vád szerint Rigónak és feleségének részük volt abban, hogy Shibley amerikai ügyvéd nejét meggyilkolták. A letartóztatottak tagadják a gyilkosságban való részvételt.

Egy másik távirat ezeket mondja:

A Magyarországból bevándorolt Rigó Jancsi cigányprimást és feleségét tegnap délelőtt New-Yorkban letartóztatták. Az a gyanu, hogy részük volt Shibley ügyvéd nejének halálában. Shibley ügyvéd feleségének meggyilkolása, mely nemrég történt, óriási feltűnést keltett New-Yorkban. Shibleyné asszony feltűnően szép nő volt és hirtelen bekövetkezett halálát hosszú ideig nem tudták mivel magyarázni. Széleskörű nyomozást indítottak mindenfelé, mert az asszonynak igen nagy ismeretsége volt. Eleinte azt hitték, hogy az asszony öngyilkos lett, a későbbi nyomozás azonban kétségtelenné tette, hogy az ügyvéd felesége gyilkosnak lett áldozata. A gyanu a férj ellen irányult, akit le is tartóztattak. A nyomozást azonban tovább folytatták ebben a titokzatos ügyben és néhány nappal ezelőtt olyan adatok kerültek napfényre, amelyek szerint Rigó Jancsinak és feleségének is részük volt abban, hogy a férj nejét meggyilkolta. Shibleyné igen jó barátságban volt

Chimay hercegnővel. A letartóztatás tegnap történt. Rigó és főképen felesége erőlyesen tiltakoznak a gyilkosság vádjá ellen.

Egy század katona, egy szakasz csendőr — egy tolvaj ellen.

Izgalmas ostrom Veszprémben.

— Az Aradi Közlöny távirati értesítése. —

Arad, november 5.

A tolvajüldözés krónikájában csaknem páratlanul áll az az eset, amely ma virradóra egész Veszprém lakosságát izgalomba hozta. Egy tolvaj ellen először egy szakasz rendőr, majd egy szakasz csendőr, végül pedig egy század katona vonult ki, s csak úgy tudták ártalmatlanná tenni, hogy lelőtték.

Az érdekes ügyről ezt jelenti tudósítónk:

Szerdán éjjel *Kulcsár* Károly veszprémi fegyverkereskedő üzletébe a helyiség padlásán keresztül tolvaj hatolt be és a kémi pénztárból néhány száz koronát kivett. Aután a Wertheim szekrényt feszegette, döngötte, ami már kihalatlanszott az utcára s egy szakasz rendőr kivonult, hogy a betörőt elfogja. Az erre gyorsan fölmászott az üzem mellett lévő magas kőfalra s *revolverből a rendőrökre lövöldözött*, de nem talált. Azok visszalöttek, de ők is célt tévesztettek. A nagy puffogtatásra a környék lakói előjöttek és a harcot másfél óráig szemléltek. A rendőrök ekkor azzal mentek vissza a lak-tanyába, hogy nem tudják elfogni a tolvajt és erről értesítették a csendőrséget. Egy szakasz csendőr *Kovács* őrmester vezetésével ki is vonult, de ekkor már a betörő a ház pincéjébe szökött. Miután onnét nem akart előjönni, sőt a szőre *revolverlövészekkel felett*. Erre a csendőrök sor-tűzet adtak, de a betörő oly ügyesen elbujt, hogy egy golyó se érte. Az ő tölténye azonban a csendőrőrmestert *kezefején találta*. A csendőrök így eredménytelennek találták a küzdelmet és azt üzenték *Komjáthy* dr. rendőrhadnagynak, hogy katonaságot rendeljen ki. A honvédség egy százada *Hets* Pál hadnagy vezetésével kivonult és azonnal megkezdte a *üzemlőt a pincében tartózkodó betörőre*. Az folyt-on visszalötte és néhány katonát megsebesített. A lövöldözés csütörtökön hajnali 4 óráig tartott. A város lakosságának legnagyobb része odasereglett, mert az éjszakában a legrosszabb hírek terjedtek el. Kevéssei négy óra után a harc a honvédség győzelmével véget ért. A betörő több golyótól találva eszméletét vesz-tette. Ekkor bevitték a kórházba, s meg-motosták. Több revolvert és nagyon sok fegy-vertöltényt találtak nála. Levelekből és egyéb iratokból megállapították, hogy *Kovács* Pál *atádi* születésű 19 éves vaskereskedő, s kitér lopások miatt köröznek. Sebe halálos.

TORVÉNYKEZÉS.

§ A lippai főszolgabíró sajtópüre. Tegnap érdekes pör indult meg Nagyváradon s ma foly-tatta a nagyváradai esküdtbíró *Jáki-Tóth* Pál volt temesmegyei jegyző sajtópörét, aki tudvalevőleg csalással, sikkasztással, lopással vádolta meg egy cikkben *Baróthy* Ferenc lip-pai főszolgabíró. A törvényszék a védőnek tegnap tett indítványa fölött úgy határozott, hogy a valódság bizonyítását megengedi mind-azokra a körülményekre, amelyek a sértettnek hivatali működésére vonatkoznak. Erre kezdetét vette a bizonyítás. Kihallgatták *Baróthy* Feren-cet, a sértettet, aki előadta a tényállást és teljes

részletekkel védekezett a cikkben foglalt rá-galmak ellen. *Ferenczy* Sándor alispán azt val-lotta, hogy *Baróthy* régen ismeri, soha semmiféle kifogás nem volt ellene s eljárásban nem hogy a cikkben foglalt dolgok fordultak volna elő, de a lippai eljárásban a hivatalos állapotok minta-szerűek. Darabaut János főügyész azt adta elő, hogy 32 év óta ismeri a sértettet, mint tiszta jellemű embert és kifogástalan tisztviselőt s szerinte a cikkben foglalt tények meg nem történhettek. *Kozák* Jánost és nejét, majd *Szabó* Jenőt hallgatták ki, aki azt adta elő, hogy egy ízben *Joannovics* volt megyei alispán úgy nyil-atkozott, hogy *Baróthy* öt forinttal meg lehet vesztegetni. Még néhány tanút hallgatták ki s az elnök a tárgyalás folytatását holnapra ha-lasztotta. Minthogy körülbelül 60 tanút hall-gatnak ki, ítélethozatalra csak a hét végén körül a sor.

Aradi kabaret.

Elégia a születések csökkenéséről.

Tudvalevőleg állandóan csökken a születések száma — Araden.

Uram, az asszonyt te formálad,
A férfiaknak te adsz vágyat,
Jóságosan és lankadatlan,
Segíted őket buba, bajban.
Uram, te adsz a szülésznőknek
Kemény vagy puha kenyeret,
Hogy szaporodjanak a földön
A gyerekek.

S te Uram, a mindenek atyja,
Kevés gondot viselsz Aradra.
Mindent megvonsz tőlünk s ez átok!
(Uj gyárakat még most se látok.)
Es most a legnagyobb csapásnak
Adás felhője ránk mered:
Aradon még nem sokasodnak
A gyerekek.

Hisz én belátom Uram, Isten:
Az asszonynak más vágya nincsen
Korrozni járnai csak, — manapság,
S mutogatni a nagy kalapját.
S mert zsuron is be kell mutatni,
Milyen a téli toaletti,
Nem szaporodhat semmi áron
Itt a gyerek.

A férfinek is száz a gondja,
Ruhája és cipője — ronda.
Téli kabátja sines még neki,
Kell hát pénz, sok pénz után nézni.
Kell alsózni, politizálni,
— A kályha otthon meg hideg —
S így nem ér rá, hogy szaporodjon
Itt a gyerek.

Tudom én jól, hogy minden ember
Sokat tenne, de keveset mer,
Hogy *fess* sovány nő, lence forma
Van mest a hóbotos divatba
Es hogy szörnyen hódít az „egyke”,
Es nem az ősi kegyelet,
S boldog pár az, kinél nem sirnak
Rossz gyerekek.

— De ha már ily rut sors a részünk.
Uram! tegyed meg azt minékünk,
Küld föl az agg *Posgayt* Bécsbe,
Hogy álljon *Aerenthal* elébe,
S mondja: „A létszámot — jelentem!”
Most felelni nem lehet,
Mert Aradon nem szaporodnak
A gyermekek!”

Szilánk.

A néppárt a Kuria ellen.

„Türni nem lehet, nem szabad.”

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, november 5.

A Kuria tegnap elítélte egy papot, mert a polgári házasság ellen szónokolt a tem-ploban.

Ez ellen az ítélet ellen ma kikei a néppárt hivatalos lapja, az Alkotmány s ugy tünteti föl ezt az ítéletet, melyben *megnyugodni nem lehet*.

— Az ítélet egészen téves — írja — jogilag sem helytálló alaptól indul ki. Abból, hogy *Koczurek* plébános a szószerkről a polgári házasság intézmé-nye, tehát állami törvény ellen izgatta hivat. O csak hirdette hivatának, hogy a katolikus egyház a polgári kötést nem tekinti az egyház parancsa és tanítása szerint házasságnak. De hát ezt hirdetni minden papnak, ezt vallani és meg is tartani minden hívőnek kötelessége. Ezen az alapon minden katolikus pa-pot elítélhetne a Kuria. Hogy ezért el-ítélthessék egy pap, vagy bárki is, ez jogi lehetetlenség s ez oly állapot, melyet türni nem lehet, nem szabad.

Ez egyházi körökben élénk beszéd tár-gya s azt vitatják, hogy még arra nem volt példa, hogy a Kuria ítéletére azt mondják, hogy „türni nem lehet, nem sza-bad”. Ugy mondják különben, hogy a Ku-ria ítéletét *Zboray* Miklós néppárti képvise-lő a parlament legközelebbi ülésének egyikén valamilyen formában szóvá teszi.

A panama-lovagok.

Ajándék pezsgők. — Kompromittáló levelek.

— Az Aradi Közlöny távirati értesítése. —

Arad, november 5.

A budapesti és a vidéki vízmű panama újabb adatokkal dagadt meg. Ma kiderült, hogy *Kuncz* nemcsak pénzzel, hanem pezsgővel is kedveskedett ama tisztviselőknél, akiktől szivességeket kért.

Ma megkereste a budapesti rendőrség a budapesti kir. ügyészséget, hogy hallgassa ki *Hölgye* Antal, *Deák* György és *Bujovszky* Gusztáv munkásokat, *Kuncz*ék volt alkalmazottait, akik egy évvel ezelőtt följelentést tet-ték a főpolgármesternek *Kuncz* és *Kajlinger* ellen s panamázással vádolták meg őket.

Említett *Kuncz* és *Kajlinger* rágalmozás címén följelentette a három munkást, akiket a bíróság el is ítélte, mert a pörben nem tudták bizony-nyítani a panamát. Most a rendőrség fontosnak tartja a három munkás újabb kihallgatását.

A *Kuncz*nál lefoglalt levelek között sok kompromittáló sorokat talált a rendőrség. A panamák jórészt *Vitális* Márton szombathelyi főmérnökre és *Bodányi* Odón mérnökre derül-tek ki. Ezeknek a manipulációját tízennyolc levél bizonyítja.

Szabó István nagyváradai mérnökről is kel-lemetlen titkok tudódtak ki. A budapesti rend-őrség megkereste a komáromi főkapitányságot, hogy négy városi hivatalnokot hallgasson ki, akik szintén tudnak a különféle visszaélések-ről és megvesztegetésekről.

A rendőrség a budafoki *Francol*-pezsgő-gyárban történt kihallgatásokból megállapította, hogy *Kuncz* ott több mint 100 üveg pezsgőt ren-delt, amelyeket egyes városi hivatalnokok, mérnökök között osztotta szét. Legtöbbet persze *Kajlinger* kapott.

CSALÓ-

dik az, aki azt hiszi, hogy a csunya és rossz karban levő fogakat nem lehet **hófehérre** tisztítani, mert egy kísérlet mindenkit meggyőzhet arról, hogy a törvényileg védett és szabadalmazott

Nádlér-féle „Hófehér“

fogtisztító-szer még a legelhanyagoltabb fogat és annak feketeségét vagy sárgaságát a leg-rövidebb időn belül is **hófehérre tisztítja.**

Az egészségre nem ártalmas,

mert a „Hófehér“ fogtisztítószer tisztán növény nedvekből vegyi uton van összeállítva. Egy üvegske ára, mely 1—2 évre elegendő csak

1 korona 50 fillér.

Vidéki megrendeléseket gyorsan és pontosan eszközöl a feltaláló és készítő:

Nádlér Lajos

2544 Arad, Andrásy-tér 20.

Főraktár: Vojtek és Weisz drogueria.

Valódi orosz, Caravan és chinai

TEÁK

eredeti csomagokban és kimérve

Valódi Jamaikai

RUMOK

ismert saját töltésű üvegeinkben

Legelőnyösebben ösmert bevásárlási hely:

VOJTEK ÉS WEISZ

drogueria és parfumeria nagykereskedése

ARADON.

DEPILLOR

HAJVESZTÓ.

E csodahatású szerrel minden oly helyről, a hol a hajnövekedés alkalmatlan, mint arc, nyak, kezek, azt egy pár perc alatt minden fájdalom nélkül eltávolítja. Ara utasítással 1 korona.

Tyúkszemétől

mindenki megszabadul

a Hajós-féle ANAGALLIN használata által. Nem piszkít, nem ragadós, kezelése igen egyszerű.

Ara utasítással 70 fillér.

Ovakodjunk az utánzatoktól. Csak olyan készítményt tessék elfogadni, ahol „Anagallin“ szó látható.

Poloskák

kiirtására legjobb szer a

Phenolsav.

Még a petéket is kiirtja, a butorokat nem támadja meg.

Ara egy üvegnek 70 fillér.

Ideális, legjobb, legtartósabb amerikai

Gummi-óvszer

NEVER.

6 darab egy eredeti fémdobozban 2 korona.

A fenti szerek kaphatók az egyedüli készítőnél:

Hajós Árpád

gyógyszertárában

241

Arad, Andrásy-tér 22. sz., a megyeházzal szemben.

A legmaradandóbb és legszebb karácsonyi ajándék

egy művésziesen készített életnagyságu fénykép, feketébe vagy modern Sepia színben. Aquerell, olajfestmény minden kis kép után.

Továbbá művésziesen összeállított családi csoportok és Tableuxok, stb.

Szolid árak!

A karácsonyi megrendeléseket minél előbb az időszerű elkészítés végett kéri

KOSSAK JÓZSEF

3470 cs. és kir. udv. és kam. fényképész

Arad, Weitzer János-utca 3. szám.

